Euroopan unionin osarahoittama

POHJOIS-POHJANMAA
COUNCIL OF OULU REGION

Haapaveden-Siikalatvan seutukunnan kehittämiskeskus

OAMK
OULUN AMMATTIKORKEAKOULU

Haapaveden-Siikalatvan seutukunnan ekoenergia – toimintamalli maaseudun hybridiin uusiutuvaan energiaan (EKOENERGIA)

AJANKOHTAISIA HUOMIOITA ENERGIATEHOKKUUDESTA

Tiina Mattila (Oulun ammattikorkeakoulu)

SISÄLTÖ

Energiatehokkuuslaki tuo uusia velvoitteita

Energiakatselmukset

Energiajärjestelmät

Energiatehokkuussopimus

Ilmoitusvelvollisuus

Energiatehokkuuslaki tuo uusia velvoitteita

Energiatehokkuusvelvoitteet perustuvat energiankulutukseen

Energiatehokkuuslain yritysvelvoitteet muuttuivat olennaisesti 1.1.2026. Keskeinen muutos on, että velvoitteet määräytyvät ensisijaisesti yrityksen energiankulutuksen, eivät yrityksen koon perusteella. Taustalla on EU:n uudistettu energiatehokkuusdirektiivi.

Keskimääräinen energian loppukulutus	Keskeinen velvoite
≤ 2 700 MWh/v	Ei lähtökohtaisesti lakisääteistä yrityksen energiakatselmusvelvoitetta
> 2 700 MWh/v	Yrityksen energiakatselmus vähintään **4 vuoden välein**
> 23 600 MWh/v	**Sertifioitu energianhallintajärjestelmä**

Energiakatselmukset

Energiakatselmus, kun kulutus ylittää 2 700 MWh/v

Jos yrityksen kolmen edellisen kalenterivuoden keskimääräinen energian loppukulutus on ylittänyt 2 700 MWh vuodessa, yrityksen on tehtävä energiakatselmus vähintään neljän vuoden välein. Katselmuksen tulee sisältää lain edellyttämä määrä tarkempia kohdekatselmuksia. Vuoden 2026 uudistuksessa tärkeä lisäys on, ettei kyse ole enää vain energian käytön selvittämisestä. Yrityksen tulee laatia katselmuksen suositusten perusteella toimintasuunnitelma, joka tulee asettaa maksutta julkisesti saataville.

Jos yritys tuli uuden kulutusperusteisen sääntelyn vuoksi ensimmäistä kertaa katselmusvelvoitteen piiriin, katselmus on tehtävä viimeistään 11.10.2026. Aiemmin katselmusvelvolliset yritykset voivat jatkaa olemassa olevan neljän vuoden katselmusrytminsä mukaisesti.

Energiajärjestelmät

Energianhallintajärjestelmä, kun kulutus ylittää 23 600 MWh/v

Suuremmille energiankuluttajille velvoite on tiukempi. Jos yrityksen keskimääräinen vuotuinen energian loppukulutus ylittää 23 600 MWh, sen tulee ottaa käyttöön sertifioitu energianhallintajärjestelmä. Tämä on vuoden 2026 lakiuudistuksen uusi keskeinen yritysvelvoite.

Esimerkiksi ISO 50001 voi toimia tällaisena järjestelmänä. Myös energiatehokkuussopimuksen, ETJ+:n ja sertifioidun ISO 14001 -ympäristöjärjestelmän yhdistelmällä voidaan tietyin ehdoin täyttää velvoite.

Energiatehokkuussopimus

Energiatehokkuussopimus tarjoaa vaihtoehtoisen tavan velvoitteen täyttämiseksi

Energiatehokkuussopimukseen liittyminen voi olennaisesti helpottaa lain velvoitteiden täyttämistä. Jos yli 2 700 MWh vuodessa kuluttava yritys liittyy energiatehokkuussopimukseen ja ottaa käyttöön ETJ+ -energiatehokkuusjärjestelmän, se voi täyttää tätä kautta yrityksen energiakatselmusvelvoitteen eikä erillistä pakollista yrityksen energiakatselmusta tarvitse tehdä neljän vuoden välein.

Vuoden 2026 energiatehokkuuslain uudistus velvoittaa yli 23 600 MWh vuodessa kuluttavat yritykset ottamaan käyttöön sertifioidun energianhallintajärjestelmän. Velvoitteen voi täyttää myös energiatehokkuussopimusjärjestelmän kautta yhdistämällä sertifioidun ympäristöjärjestelmän ja energiatehokkuusjärjestelmän.

Ilmoitusvelvollisuus

Ilmoitusvelvollisuus on tärkeää huomioida

Yrityksen tulee ilmoittaa Energiavirastolle, jos sen energian loppukulutus ylittää säädetyt 2 700 MWh:n tai 23 600 MWh:n rajat. Energiatehokkuussopimukseen kuuluminen ei poista tätä ilmoitusvelvollisuutta.

Energian loppukulutuksella tarkoitetaan lähtökohtaisesti kaikkea yrityksen omaa energiankulutusta. Tarkastelun ulkopuolelle jäävät muun muassa kansainvälisen meriliikenteen polttoaineet, ympäristön energia, muunto- ja energiasektorille toimitettu energia sekä siirto- ja jakeluhäviöt. Tarkastelu tapahtuu lähtökohtaisesti yksittäisen yrityksen eikä koko konsernin tasolla.

Lähteitä

Energiavirasto. (2026). *Uudet energiatehokkuusvelvoitteet yrityksille: energiankulutus ratkaisee energiakatselmus- ja energianhallintajärjestelmävelvoitteet*. https://energiavirasto.fi/-/uudet-energiatehokkuusvelvoitteet-yrityksille-energiankulutus-ratkaisee-energiakatselmus-ja-energianhallintajarjestelmavelvoitteet

Energiavirasto. (n.d.). *Energiatehokkuus*. https://energiavirasto.fi/energiatehokkuus

Energiatehokkuussopimukset. (2026). *Energiatehokkuussopimus helpottaa ja tukee energiatehokkuuslain velvoitteiden täyttämistä*. https://energiatehokkuussopimukset.fi/energiatehokkuussopimus-helpottaa-ja-tukee-energiatehokkuuslain-velvoitteiden-tayttamista/

European Parliament & Council of the European Union. (2023). *Directive (EU) 2023/1791 of the European Parliament and of the Council of 13 September 2023 on energy efficiency and amending Regulation (EU) 2023/955 (recast)*. Official Journal of the European Union, L 231, 1-111. https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2023/1791/oj

Finlex. (2014). *Energiatehokkuuslaki 1429/2014*. https://finlex.fi/fi/lainsaadanto/2014/1429

Motiva. (2026). *Energiatehokkuussopimus helpottaa ja tukee energiatehokkuuslain velvoitteiden täyttämistä. Energiatehokkuussopimukset 2026–2035*. https://energiatehokkuussopimukset.fi/energiatehokkuussopimus-helpottaa-ja-tukee-energiatehokkuuslain-velvoitteiden-tayttamista/

Pohjois-Suomen Energianeuvonta. https://pohjoissuomenenergianeuvonta.fi/